

HET DOEL HEILIGT DE MIDDELEN.

In het nummer van 26 April van dit *Tijdschrift* eindigt BRONGERSMA zijn ingezonden artikel aldus: „Gaarne laat ik den lezer het oordeel over, of niet met meer recht DIJKGRAAF c. s. als vurige voorstanders van de befaamde leer van LOYOLA moeten worden beschouwd”. Met deze „befaamde leer van LOYOLA” bedoelt hij: „Het doel heiligt de middelen”.

Geheel in het midden latend, welke van beide partijen deze leer gehuldigd heeft, wensch ik te protesteeren tegen BRONGERSMA's bewering als zou zij van LOYOLA afkomstig zijn. Nooit heeft LOYOLA, hetzij in theorie, hetzij in practijk dit systeem verkondigd of toegepast.

Rotterdam, 27 April 1919.

G. J. J. VAN BERCKEL.

KWAKZALVERIJ.

Om mijn ambtgenooten niets te laten ontgaan van de meer en meer gebruikelijke juridische weldaden, het volgende:

Bij een myocarditis-lijderes trof ik aan 2 flesschen, met onderstaand etiquêt:

LUCHTPRAEPARAAT GOËL.	
Voor in- en uitwendig gebruik.	
	4 × daags gebruiken.
Prijs. f 1.25.	
afkomstig uit het Chemisch Laboratorium van	
A. A. VAN DER MEULEN, <i>Hilversum</i> ,	
Onder contrôle van en vertegenwoordigd voor Nederland	
door	
CHRISTINA R. S. MEYER, <i>apotheker</i> .	
Kerkstraat 87.	Hilversum.

Van de grondstoffen is water het duurst, als het, zooals wij fatsoenlijkheidshalve veronderstellen, leidingwater is. De rest heet lucht. Goedkoop materiaal dan door dezen magnetischen snaak gebruikt wordt, is nauwelijks denkbaar.

Juffrouw MEYER uit Hilversum zal van deze contrôle niet zenuwziek worden, en indien ongelukkigerwijze toch, wordt dezerzijds een pokel GOËL aanbevolen, inwendig of als douche. In het laatste geval ietwat afgekoeld.

Rotterdam, 25 April 1919.

A. F. SOER, *arts*.

DE FLAMBATEUR EN HET FLAMBEEREN.

Nu de aanprijzing van den flambateur (bldz. 878, n°. 11) bij herhaling ook in de advertentierubriek van dit *Tijdschrift* verschijnt, lijkt het mij niet ondienstig, even de aandacht te vragen voor een opmerking aangaande het flambeeren van instrumenten, aangezien met de aanbeveling van het toestel ook die der methode bedoeld is. Het goede, dat van de methode te zeggen valt, is, dat zij eenvoudig, zeker en snel is: in de vlam worden in zeer korten tijd met zekerheid alle bacteriën gedood. Doch de methode is onvereinigbaar met het grondbeginsel van alle aseptiek: de huishoudelijke reinheid; „le feu purifie et détruisant”, zegt REVERDIN. *In de praktijk* komt het er op neer, dat, wanneer het flambeeren zóó geschiedt, dat alle bacteriën zeker onschadelijk gemaakt worden, het nikkel van het instrument verbrandt en loslaat en, wanneer er